

TEORIJA KNJIŽEVNOSTI I

Tematske jedinice:

1. Nauka o književnosti. Teorija književnosti. Istorija književnosti. Književna kritika. Nacionalna, uporedna, svetska i opšta književnost.
2. Funkcija književnosti. Spoljašnji pristup književnosti. Književnost i biografija. Književnost i psihologija.
3. Književnost i društvo. Književnost i ideje. Književnost i druge umetosti.
4. Unutrašnji pristup književnosti.
5. Glasovna organizacija književnog dela (eufonija, figure ponavljanja, lirski paralelizmi, rima i refren, igre rečima, glasovna simbolika).
6. Figure i tropi
7. Ritmička organizacija teksta. Intonaciono-sintaksička uređenost književnog teksta.
8. Versifikacija (vezani stih, slobodni stih, osnove metričkog sistema, sistemi versifikacije)
9. Fikcionalnost i mimetičnost književnog dela. Sudbina pojma mimezis. Slojevitost književno-umetničkog dela.
10. Književnost kao umetnost reči. Književnost kao oblik komunikacije. Književnost kao simbolička forma.
11. Stil. Stilistika i retorika.
12. Struktura umetničkog teksta. Struktura značenja.
13. Književna periodizacija: razdoblje, epoha, period, pokret, pravac, stilska formacija.

Literatura:

Zdenko Lešić, *Teorija književnosti*, Beograd, 2008.

Rene Velek, Ostin Voren, *Teorija književnosti*, Beograd, 1974.

Milivoj Solar, *Teorija književnosti*, Zagreb, 1974.

Ivo Tartalja, *Teorija književnosti*, Beograd, 1998.

Dragiša Živković, *Teorija književnosti*, Beograd, 1992.

Zdenko Šreb, Ante Stamać, *Uvod u književnost*, Zagreb, 1983.

Rečnik književnih termina

Predispitne obaveze: kolokvijum

Završni ispit se polaže usmeno.

Napomena: Studenti koji nisu položili kolokvijum pre pristupanja usmenom delu ispita imaju zadatak da na primeru jedne pesme opišu njenu metričku organizaciju, prepoznaju stilske figure, shemu rimovanja i vrste rime. Pesa je dostupna u pisanoj formi i student za ovaj zadatak na raspolaganju ima 15 minuta. Rezultat je odmah poznat, a student koji položi ovaj deo odmah pristupa usmenom delu ispita.

ISPITNA PITANJA

1. Nauka o književnosti
2. Teorija književnosti i poetika
3. Književna kritika
4. Istorija književnosti

5. Nacionalna književnost, svetska književnost, opšta književnost, uporedna (komparativna) književnost
6. Funkcija književnosti
7. Spoljašnji i unutrašnji pristup književnosti
8. Pozitivizam; književnost i biografija
9. Književnost i psihologija
10. Književnost i društvo
11. Književnost i ideje
12. Književnost i druge umetnosti
13. Pojam mimezisa od antike do XX veka
14. Mimesis u tumačenju Eriha Auerbaha
15. Fikcionalnost mimetičkog prikaza stvarnosti
16. Slojevitost književnog dela po Romanu Ingardenu
17. Shvatanje književnosti kao jezičke umetnosti
18. Pesnički jezik po shvatanju Romana Jakobsona
19. Jakobsonovo shvatanje sintagmatskog i paradigmatkog niza
20. Pojam literarnosti
21. Književnost kao drugostepeni modelativni sistem
22. Književnost kao oblik komunikacije
23. Problem recepcije po shvatanju Romana Ingardena, Jana Mukaržovskog, Hansa Roberta Jausa, Stenlija Fiša, Mišela Fukoa i Rolana Barta
24. Shvatanje simbola
25. Psihološko i antropološko shvatanje simbola
26. Stil i stilistika
27. Retorika
28. Struktura umetničkog teksta
29. Struktura i forma
30. Struktura po shvatanju Jurija Lotmana
31. E. A. Po, *Filozofija kompozicije*
32. Glasovna organizacija književnog dela: jezički znak; motivisane i nemotivisane reči; asocijativna polja i paradigmatki nizovi
33. Glasovne figure i figure ponavljanja (asonanca, aliteracija, konsonaca; anafora, epifora, simploha)
34. Rima (vrste); refren
35. Figure i tropi
36. Četiri majstorska tropa
37. Tropi i figure misli (epitet, poređenje, metafora, personifikacija, sinegdoha, simbol, znak, alegorija, aluzija, antiteza, slovenska antizeta; eufemizam, gradacija, hiperbola, litota, oksimoron, parabola, paradoks, perifraza, tautologija, onomatopeja, sinestezija, igre rečima (kalambur): anagram, apostrofa, ironija, sarkazam, parodija...)
38. Ritam i ritmička organizacija teksta
39. Versifikacija: proza i stih; vezani i slobodni stih; pesma u prozi; opkoračenje
40. Kvantitativni sistem versifikacije
41. Silabički sistem versifikacije
42. Silabičko-tonski sistem versifikacije
43. Oblici strofa

44. Razdoblje, epoha, period, pokret, pravac, stilska formacija
45. Pregled književnih perioda – opšte odlike